

DECYZJA

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* (tekst jednolity Dz. U. z 2022r., poz. 140) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku *Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jednolity Dz. U. z 2024r., poz. 572), **po rozpatrzeniu wniosku** Wójta Gminy Klwów z dnia 25 listopada 2024 roku, znak: RPŚ.I.6873.2.2024, w sprawie uznania działek o nr-ach ewidencyjnych 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obręb Przysałowice Duże, gmina Klwów) za mienie gromadzkie, **Starosta Przysuski**

o r z e k a

o odmowie uznania, iż nieruchomość oznaczona jako działki o nr-ach ewidencyjnych 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obręb Przysałowice Duże, gmina Klwów) **stanowi mienie gromadzkie.**

U z a s a d n i e n i e

Do Starosty Przysuskiego w dniu 26 listopada 2024 roku wpłynął wniosek Wójta Gminy Klwów z dnia 25 listopada 2024 roku, znak: RPŚ.I.6873.2.2024, w sprawie uznania działek o nr-ach ewidencyjnych 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obręb Przysałowice Duże, gmina Klwów) za mienie gromadzkie. Do wniosku załączono dwa oświadczenia mieszkańców miejscowości Przysałowice Duże, wg których przedmiotowe działki na przełomie lat 1933 – 1954 stanowiły nieruchomości, które zawsze miały charakter publiczny, ogólnodostępny i służyły nie tylko lokalnej społeczności ale wszystkim jej użytkownikom. Z informacji wskazanych we wniosku Gminy Klwów wynika, iż działka nr 1332 stanowi uzupełnienie działki nr 1331/1, na której znajduje się remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, na działce nr 1332 znajduje się basen, z którego pobierana była woda na cele przeciwpożarowe, zaś działki nr 854/2, 2225/1 i 2226 stanowiły i stanowią nadal miejsce do wypasu bydła, owiec i kóz.

Zgodnie z zapisami art. 8 ust. 1 ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3 tej ustawy, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Decyzję, o której mowa w art. 8 ust. 1 ww. ustawy, wydaje się biorąc pod uwagę stan nieruchomości istniejący w dacie wejścia w życie ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych*, tj. w dniu 5 lipca 1963 roku, dlatego ma ona charakter deklaratoryjny, co oznacza, że rozstrzygnięcie to jedynie poświadcza stan prawny nieruchomości istniejący w powyższej dacie.

W związku z powyższym w dniu 27 listopada 2024 roku Starosta Przysuski – zawiadomieniem z dnia 27 listopada 2024 roku, znak: ŚR-X.6821.4.2024.KZ – wszczął postępowanie administracyjne w przedmiocie wniosku. Informację o wszczętym postępowaniu w przedmiocie wniosku podano do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Przysałowice Duże oraz przez wywieszenie zawiadomienia z dnia 27 listopada 2024 roku, znak: ŚR-X.6821.4.2024.KZ, w Urzędzie Gminy Klwów oraz w Starostwie Powiatowym w Przysusze, a także przez zamieszczenie na stronach BIP powyższych urzędów.

Po przeanalizowaniu posiadanej dokumentacji geodezyjnej stwierdzono, co następuje: w zapisach prowadzonej przez Starostę Przysuskiego ewidencji gruntów i budynków, przy działkach o nr-ach 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obręb Przysałowice Duże, gmina Klwów) jako władający („*inny rodzaj władania*”) widnieje zapis „*Wspólnota wsi Przysałowice Duże*”, natomiast nie ma tam wzmianki o prezydium gromadzkiej bądź

powiatowej rady narodowej. Z uzyskanej z Wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru tutejszego urzędu informacji i dokumentacji wynikało, iż zapisu „*Wspólnota wsi Przysławowice Duże*” jako podmiotu władającego działkami o nr-ach 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obwód Przysławowice Duże, gmina Klwów) dokonano w roku 2018 na podstawie rejestrów gruntów prowadzonych dla wsi Przysławowice Duże, założonych w 1967 roku oraz w 1992 roku. Na podstawie „*Protokołu ustalenia stanu władania gruntami na obszarze Przysławowice Duże, gromady Sady, pow. Przysucha*”, sporządzonego w roku 1966 – w nawiązaniu do planu wykonanego w roku 1961 przez geodetę E. Wietrzyńską – po zebraniu oświadczeń stron zainteresowanych oraz przedłożonych przez nich dokumentów, sporządzono rejestr ewidencji gruntów wsi Przysławowice Duże, w którym dla ww. działek ujawniono władającego, tj. Wspólnotę wsi Przysławowice Duże.

W celu zebrania pełnego materiału dowodowego w sprawie Starosta Przysuski, na etapie toczącego się postępowania administracyjnego, podjął czynności zmierzające do pozyskania dokumentów archiwalnych dotyczących miejscowości Przysławowice Duże. W tym celu tutejszy organ wystąpił do Archiwum Państwowego w Radomiu, Archiwum Państwowego w Kielcach, Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim oraz Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim Oddział w Tomaszowie Mazowieckim o udzielenie informacji odnośnie posiadanych dokumentów dotyczących gruntów wsi Przysławowice Duże. Tutejszy organ zwrócił się także do Sądu Rejonowego w Przysusze V Wydziału Ksiąg Wieczystych o udzielenie informacji czy dla ww. działek jest lub była prowadzona księga wieczysta. Sąd Rejonowy w Przysusze V Wydziału Ksiąg Wieczystych pismem z dnia 6 grudnia 2024 roku, znak: DZKO/RA1P/000000062/24, poinformował, iż dla przedmiotowych działek nie była prowadzona księga wieczysta. Pismem z dnia 5 grudnia 2024 roku, znak: OIII.6341.497.2024.ACh, Archiwum Państwowe w Kielcach poinformowało tutejszy organ, iż po przeprowadzeniu kwerendy w zespołach archiwalnych nie odnaleziono dokumentów dotyczących miejscowości Przysławowice Duże. Pismem z dnia 10 grudnia 2024 roku, znak: OUZ.6341.158.2024 (przesłanym drogą mailową), Archiwum Państwowe w Radomiu przekazało informację o odnalezieniu jednostki dotyczącej urządzenia włościan – Przysławowice Duże, gm. Rusinów, pow. Opoczyński z lat 1865-1911 (sygn. 2494). W jednostce tej odnaleziono dobrowolną umowę zawartą między właścicielem majątku Przysławowice Duże, a włościanami dot. zamiany serwitutów, Postanowienie Komisarza Opoczyńskiego nr 34 z dnia 21 marca 1890 roku dot. tabeli likwidacyjnej, Postanowienie Komisarza Opoczyńskiego nr 279 z dnia 25 sierpnia 1910 roku oraz dodatkowy wpis do tabeli likwidacyjnej, odnoszący się do postanowienia Komisarza nr 279, jak również liczną korespondencję w sprawie urządzenia włościan, dokumenty dotyczące skarg włościan itp. Po przeanalizowaniu przekazanej informacji Starosta Przysuski wystąpił o przekazanie kopii powyższych dokumentów. W dniu 14 stycznia 2025 roku do tutejszego urzędu wpłynęła – przy piśmie z dnia 8 stycznia 2025 roku, znak: OUZ.6341.158.2024 – przedmiotowa dokumentacja z Archiwum Państwowego w Radomiu. W związku z tym, iż pozyskana dokumentacja sporządzona była w języku rosyjskim, Starosta Przysuski podjął czynności zmierzające do dokonania tłumaczenia pozyskanych dokumentów i po otrzymaniu przetłumaczonego materiału dowodowego – przeprowadził jego analizę.

Przeprowadzona analiza zgromadzonego materiału dowodowego wykazała, iż w Postanowieniu Komisarza Spraw Włościańskich Powiatu opoczyńskiego Guberni Radomskiej nr 34 z dnia 21 marca 1890 roku wskazano, iż przy sporządzaniu Tabeli likwidacyjnej wsi Przysławowice Duże, wchodzącej w skład majątku Przysławowice Duże, w celu określenia powierzchni ziemi chłopskiej, zostały przyjęte za podstawę dokumenty graniczne sporządzone w roku 1847, dotyczące majątku, w wyniku czego nadziały chłopskie tejże wsi zostały ustalone w tabeli jako o powierzchni 840 mórg i 190 prętów. W uwidocznionej w tym postanowieniu tabeli, poza gruntem otrzymanym przez poszczególnych chłopów w indywidualne władanie, jest mowa także o „wspólnej łące”, „wspólnym pastwisku”, „nieużytkach” oraz „nadziału za serwituty”. W dokumencie

oznaczonym jako „Porozumienie dobrowolne” widnieje zapis o treści: „Działo się 8/20 Marca 1884 roku pomiędzy właścicielem dóbr Przysałowice Duże gminy Rusinów powiatu opoczyńskiego guberni radomskiej, Kazimierzem i Józefą małżonkami Wylazłowskimi, a chłopami tejże wsi w sprawie zamiany serwitutów należnych chłopom w lesie, łąkach i polach dworskich dóbr Przysałowice Duże. Tegoż dnia chłopci ze wsi Przysałowice Duże niżej podpisani zawarli z właścicielami dóbr Przysałowice Duże Kazimierzem i Józefą Wylazłowskimi to dobrowolne porozumienie w sprawie zamiany przysługujących im praw do serwitutów pastwiskowych i leśnych w lasach, polach i łąkach”. W dalszej części tegoż dokumentu widnieje zapis o treści: „W zamian za wyżej wymienione serwituty chłopci zgadzają się przyjąć od właściciela dóbr po dwieście prętów lasów na każde gospodarstwo lub łącznie na 58 gospodarstw trzydzieści osiem mórg Dwieście prętów (...) i oprócz tego nierozdzielnie na wszystkie 58 gospodarstw grunt w granicach przyjmowanych lub ziemię pod wygon bydła, orną o powierzchni dwóch mórg trzydziestu dwóch prętów będącą pastwiskiem lub chłopci przyjmują w zamian serwitutów od właścicieli dóbr czterdzieści mórg dwieście trzydzieści dwa pręty i nieużytków drogi dwa pręty, a łącznie czterdzieści mórg Dwieście trzydzieści cztery pręty, a to zgodnie z miejscowym planem sporządzonym 8/20 i 9/21 Marca tegoż 1884 roku przez przysięgłego geometrę 2ej klasy Władysława Jasińskiego. Przyjmowane przez chłopów w zamian za serwituty ziemię znajdują się w granicach z północy z ziemią wsi Kadź i ziemią dóbr Kadź. Wschodzie i Południu z ziemią dóbr Przysałowice Duże, z zachodu z ziemią wsi Kadź (...) Niniejszym zrzekają się w imieniu swoim i swoich spadkobierców praw do serwitutów, przyjmują od właścicieli majątku oznaczone ziemię na swoją własność i przyjmują przegon bydła razem do uzyskiwanej na podstawie tegoż Porozumienia dobrowolnego ziemi drogą publiczną prowadzącą ze wsi Przysałowice Duże do wsi Kadź. Na tym porozumienie dobrowolne zakończono”.

Aktualnie w zapisach ewidencji gruntów i budynków powierzchnia nieruchomości, w skład której wchodzi działki o nr-ach: 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obręb Przysałowice Duże, gmina Klwów) – co do których jako władający („inny rodzaj władania”) widnieje zapis „Wspólnota wsi Przysałowice Duże” – wynosi 0,4590 ha. Lokalizacja przedmiotowych działek na mapie sytuacyjnej odpowiada opisowi położenia nieruchomości, o którym mowa w ww. dobrowolnym porozumieniu, co wskazuje, iż były to nieruchomości otrzymane tytułem wynagrodzenia za zniesienie służebności we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania ogółowi uprawnionych do wykonywania służebności, tj. chłopom wsi Przysałowice Duże. W odnalezionym i pozyskanym materiale dowodowym nie odnaleziono natomiast żadnych dokumentów potwierdzających stanowiska zawarte w załączonych do wniosku Gminy oświadczeniach dwóch mieszkańców miejscowości Przysałowice Duże, aby działki te przed rokiem 1963 stanowiły mienie gromadzkie.

Wg zapisów art. 1 ust. 1 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych wspólnotami gruntowymi podlegającymi zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w ww. ustawie są nieruchomości rolne, leśne oraz obszary wodne nadane w wyniku uwłaszczenia włościan i mieszczan-rolników na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania ogółowi, pewnej grupie lub niektórym mieszkańcom jednej albo kilku wsi, jak również nieruchomości wydzielone tytułem wynagrodzenia za zniesienie służebności, wynikające z urządzenia ziemskiego włościan i mieszczan-rolników, na wspólną własność, we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania gminie, miejscowości albo ogółowi uprawnionych do wykonywania służebności. Zachowane i odnalezione dokumenty, o których mowa powyżej, dają podstawę do stwierdzenia, iż przed dniem 5 lipca 1963 roku (tj. przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych) na terenie miejscowości Przysałowice Duże (gmina Klwów) istniały nieruchomości wydzielone tytułem wynagrodzenia za zniesienie służebności, wynikające z urządzenia ziemskiego włościan, na wspólną własność,

we wspólne posiadanie lub do wspólnego użytkowania ogółowi uprawnionych do wykonywania służebności.

Zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 1 ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie. Decyzja, o której mowa wyżej, ma charakter deklaratoryjny i poświadcza stan prawny ustalony w dniu wejścia w życie ww. ustawy, tj. w dniu 5 lipca 1963 roku. W dacie wejścia w życie ww. ustawy nie istniały gromady w strukturze podmiotów zarówno władzy państwowej jak również gminy jako związki samorządu terytorialnego. Stąd też art. 8 ust. 1 tej ustawy przewidywał możliwość przypisania danej nieruchomości do wspólnoty gruntowej bądź do mienia gromadzkiego, które to mienie nie było tożsame z mieniem gminnym w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie terytorialnym*. Dopiero bowiem ta ustawa powoływała gminę jako wspólnotę samorządową wraz z odpowiednim terytorium, jak również nadawała uprawnienia gminom w sferze własności i innych praw majątkowych, określając te uprawnienia mieniem komunalnym. Natomiast w dniu wejścia w życie ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* podmiotem własności mienia gromadzkiego było Państwo. Decyzja wydana na podstawie art. 8 ust. 1 ww. ustawy może jedynie rozstrzygać wg stanu ustalonego na dzień wejścia w życie ww. ustawy, czy majątek stanowił wspólnotę czy też mienie gromadzkie (mienie państwowe). Jak wynika z zapisów art. 1 ust. 2 ww. ustawy definicja mienia gromadzkiego zawarta jest w przepisach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 roku *w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania* (Dz. U. z 1962, Nr 64, poz. 303). Przez mienie gromadzkie należy rozumieć mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku *o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych* (Dz. U. z 1954 r., Nr 43, poz. 191) stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe, a przez dawne gromady należy rozumieć gromady istniejące do dnia wejścia w życie ww. ustawy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w wyroku z dnia 3 grudnia 2009 roku, Sygn. II SA/Ke 615/09, stwierdził, iż istotny dla ustalenia czy dana nieruchomość była mieniem gromadzkim, był jej stan prawny w okresie poprzedzającym datę wejścia w życie ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych*, a w szczególności to, czy nieruchomość taka należała do dawnych czyli istniejących w okresie od 1933 do 1954 roku gromad jako jednostek samorządu terytorialnego, mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków. Pozyskany materiał dowodowy nie doprowadził do odnalezienia jakichkolwiek dokumentów potwierdzających fakt, iż nieruchomość oznaczona jako działki o nr-ach: 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obręb Przysałowice Duże, gmina Klwów) przed rokiem 1963 mogła stanowić majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, natomiast pozwolił na dokonanie ustaleń, iż przed dniem 5 lipca 1963 roku w miejscowości Przysałowice Duże istniała nieruchomość, która stanowiła wspólnotę gruntową w rozumieniu zapisów ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych*.

Po zebraniu i przeanalizowaniu całego materiału dowodowego Starosta Przysuski – pismem z dnia 5 marca 2025 roku, znak: SR-X.6821.4.2024.KZ – zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiocie wniosku oraz o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym oraz o przysługującym stronom prawie do wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji. Informację o zakończonym postępowaniu dowodowym w przedmiocie wniosku podano do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Przysałowice Duże oraz przez wywieszenie zawiadomienia z dnia 5 marca 2025 roku, znak: SR-X.6821.4.2024.KZ, w Urzędzie Gminy Klwów oraz w Starostwie Powiatowym w Przysusze, a także przez zamieszczenie go na stronach BIP powyższych urzędów.

Stosownie do zapisu art. 8 ust. 1 ustawy *o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych* starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa

w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie. W związku z wykazaniem, iż przedmiotowe działki stanowiły wspólnotę gruntową nie zaś mienie gromadzkie, Starosta Przysuski odmówił uznania działek o nr-ach: 1332, 854/2, 2225/1 i 2226 (obręb Przysałowice Duże, gmina Klwów), za mienie gromadzkie.

Przed wydaniem decyzji Starosta Przysuski – zgodnie z zapisami art. 10 § 1 ustawy *Kodeks postępowania administracyjnego* – zapewnił stronom możliwość wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Na etapie prowadzonego postępowania do tutejszego organu nie wpłynęły żadne wnioski bądź uwagi w przedmiocie toczącego się postępowania i zgromadzonego materiału dowodowego.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji decyzji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Mazowieckiego (Pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa) za pośrednictwem Starosty Przysuskiego w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania przez doręczenie tutejszemu organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia tutejszemu organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Zwolnione z opłaty skarbowej za wydanie decyzji, zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o *opłacie skarbowej* (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz. 2111 ze zmianami).

Z up.Starosty
Dyrektor Wydziału
Ochrony Środowiska i Rolnictwa



Signed by /
Podpisano przez:
Dorota Juszczyńska
Date / Data: 2025-
04-22 14:30

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Klwów
ul. Opoczyńska 35
26-415 Klwów
2. Urząd Gminy Klwów (celem wywieszenia w Urzędzie Gminy Klwów na okres 14 dni oraz umieszczenia na BIP-ie Urzędu)
3. Sołtys wsi Przysałowice Duże (celem podania do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Przysałowice Duże/wywieszenia na tablicy ogłoszeń na okres pełnych 14 dni)
4. Aa (tablica ogłoszeń i BIP tutejszego urzędu)

Zgodnie z zapisami art. 8 ust. 6 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych niniejszą decyzję podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości Przysałowice Duże, przez wywieszenie w Urzędzie Gminy Klwów oraz w Starostwie Powiatowym w Przysusze na okres 14 dni, a także zamieszcza się ją w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) gminy i powiatu.